

T. C.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI YAYIM-
LAR VE BASILI EĞİTİM MALZEME-
LERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜNCE
HER HAFTA PAZARTESİ GÜNLERİ
ÇIKARILIR İLGİLİ MAKAM VE MOES-
BESELERE PARASIZ GÖNDERİLİR.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI TEBLİĞLER DERGİSİ

YILLIK ABONESİ 1000 KURUŞTUR.
ABONE TUTARI MALSANDIKLARIN-
OAN BİRİNE YATIRILMALI VE ALI-
NACAK MAKBUZ MİLLÎ EĞİTİM
BAKANLIĞI YAYIMLAR VE BASILI
EĞİTİM MALZEMELERİ GENEL MÜ-
DÜRLÜĞÜNE GÖNDERİLMELİDİR.

CİLT : 38

16 Haziran 1975

SAYI : 1844

Talim ve Terbiye Kurulu Kararları :

Karar sayısı: 356

Karar tarihi: 26-5-1975

Konu: Eğitim Enstitüsü Yönetmeliğinin 48. ve 52. maddelerinin değiştirilmesi hk.

Eğitim Enstitüsü Yönetmeliğinin 48. ve 52. maddelerinin, Öğretmen Okulları Genel Müdürlüğünün 20 Mayıs 1975 gün ve 12930 sayılı teklif yazıları gereğince, bağlı örneğine göre değiştirilmesi Kurulumuzca uygun görülerek Bakanlık Makamının tasviplerine arzı kararlaştırıldı.

Uygundur.
26/5/1975

Ahmet Nihat AKAY
Millî Eğitim Bakanı a.
Müsteşar

16 HAZİRAN 1969 TARİH VE 13224 SAYILI RESMÎ GAZETE'DE YAYIMLANAN EĞİTİM ENSTİTÜSÜ YÖNETMELİĞİNİN BAZI MADDELERİNİN DEĞİŞTİRİLMESİ HAKKINDA YÖNETMELİK.

Madde 1 — Eğitim Enstitüsü Yönetmeliğinin 48. ve 52. maddeleri aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Madde 48 — Eğitim Enstitülerinde derslere 1 Ekim günü (tatile rastlarsa müteakip ilk iş gününde) başlanır. (Bu tarih ihtiyaç halinde ve gerekirse Millî Eğitim Bakanlığınca uzatılabilir) Öğretim yılı iki sönestreğe ayrılır. Şubatın ilk gününden itibaren üç haftalık bir dinlenme tatili yapılır. (Bu tatil ihtiyaç halinde ve gerekirse Millî Eğitim Bakanlığınca kısaltılabilir).

Dersler, Haziran ayının ilk Cuma günü son dersten sonra kesilir.

Eğitim Enstitülerinde ihtiyaç duyulduğu takdirde yaz sönestrelere düzenlenebilir.

Madde 52 — İmtihanlar, «Yaz», «Güz» ve «Kış» dönemlerinde olmak üzere yılda üç defa yapılır. Yaz dönemi imtihanları Haziran ayında (Bu imtihanlar ihtiyaç halinde ve gerekirse Millî Eğitim Bakanlığınca Temmuz ayına taşınarak uzatılabilir) son sınıfların güz dönemi imtihanları Eylül ayının ilk 15 günü içinde, diğer sınıfların güz dönemi imtihanları Eylül ayının 5-25 günleri arasında; Kış dönemi imtihanları Şubat'ın son haftasında yapılır.

Kış döneminde yalnız tek sönestr okutulup bitirilmiş olan derslerin ve son sınıfta bütünlenmeli durumda bulunan öğrencilerin imtihanları yapılır.

İmtihan programları Enstitü Kurulunca imtihanların başlangıcından bir ay evvel tespit edilerek ilgililere bildirilir.

Madde 2 — Bu yönetmelik hükümleri yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Madde 3 — Bu yönetmeliği Millî Eğitim Bakanı yürütür.

TALİM VE TERBİYE DAİRESİ

Karar sayısı: 357

Karar tarihi: 29-5-1975

Konu: Belgeli ve Beklemeli Olanların 1975 - 1976 öğretim yılı başında bir sınava daha alınmaları hk.

Belgeli ve Beklemeli 1975 - 1976 öğretim yılı başında, bağlı esaslara göre, bir sınava daha alınmaları Kurulumuzca uygun görülerek durumun Bakanlık Makamının tasvibine arzı kararlaştırıldı.

Uygundur.
29/V/1975

Ahmet Nihat AKAY
Millî Eğitim Bakanı a.
Müsteşar

BELGELİ VE BEKLEMELİ OLANLARIN 1975 - 1976 ÖĞRETİM YILI BAŞINDA BİR SINAVA DAHA ALINMALARI İLE İLGİLİ ESASLAR

I — Durumları aşağıda a, b, c ve d fıkralarında gösterilenler, başarısız oldukları derslerden 6 Ocak 1975 tarih ve 1821 sayılı Tebliğler Dergisinde yayımlanan «Millî Eğitim Bakanlığına Bağlı Ortaokullar ve Ortaöğretim Kurumlarının Sınıf Geçme ve Sınav Yönetmeliğinin» hükümlerine göre 1974 - 1975 öğretim yılı sonunda açılacak bütünleme sınavlarına katılacaklardır. Bunlardan başarı gösteremeyenler, durumlarının tasfiyesi amacı ile 1975 - 1976 öğretim yılı başında 1-12 Eylül 1975 tarihleri arasında engel sınavları sırasında bir sınava daha alınacaklardır:

a) 1975 - 1974 öğretim yılında belgeli duruma düşüp 1974 - 1975 öğretim yılında belge kurtarma sınavlarına girecek olanlar,

b) 1973 - 1974 öğretim yılı bütünleme sınavları sonunda birden fazla dersten başarısız olup 1974 - 1975 öğretim yılında bu derslere devam etmeyerek dışarıda beklemekte olanlar,

c) 1973 - 1974 öğretim yılında ve daha önceki yıllarda ortaokul, lise ve dengi okulların bitirme sınavlarına girip de başarılı olamayanlar, (Bir dersten sorumlu olarak lise ve dengi okulların birinci sınıflarına devam edenlerden sorumluluğunu kurtaramayanlar dahil),

d) 1973 - 1974 öğretim yılında ve daha önceki yıllarda okul dışından bitirme sınavlarına girmeye başlamış olanlar.

II — Bu sınavlar «Ortaokul Yönetmelik Taslağı» ile «Ders Geçme ve Kredi Düzenini Uygulayan Ortaöğretim Kurumları İçin Yönetmelik Taslağı» uygulayan okullarda durumları I. maddeye uyanlar için de açılacaktır.

III — Bu sınavlarda başarılı sayılabilmek için yönetmeliklerinde belirtilen en az geçer notu almak şarttır.

IV — Bu sınavlar sonunda başarısız dersi olanların durumları sınıf öğretmenler kurulunda görüşülmez.

V — Bu sınavların engeli yoktur.

VI — Bu sınavlarda bir günde birden fazla dersin sınavı yapılabilir.

VII — Bu sınavlarda başarı gösterenler kayıt kabul şartlarını taşıyorlarsa üst sınıflara veya ortaöğretim kurumlarına kabul edilirler.

VIII — Bu sınavlarda başarısız duruma düşenler yürürlükte olan yönetmelik hükümlerine göre daha sonraki yıllarda bütünleme sınavlarına girebilirler.

IX — 1975 - 1976 öğretim yılında derslere 15 Eylül 1975 pazartesi günü başlanacaktır.

TALİM VE TERBİYE DAİRESİ

Karar s.: 358

Karar t.: 29.5.1975

Konu: Ders geçme ve kredi düzeni uygulayan İmam-Hatip Liseleri programları h.

Ders geçme ve kredi düzeninin denendiği iki İmam-Hatip Lisesine ait haftalık ders dağıtım çizelgesi ile müfredat programlarının bağlı örneğine göre kabulü. Kurulumuzca uygun görülerek Bakanlık Makamının tasviplerine arzı kararlaştırıldı.

Uygundur.
29.5.1975

Zeki SOFUOĞLU

Milli Eğitim Bakanı a.
Müsteşar Yardımcısı

DERS GEÇME VE KREDİ DÜZENİ UYGULANAN
İMAM-HATİP LİSELERİ HAFTALIK
DERS DAĞITIM ÇİZELGESİ

ORTAK DERSLER

DERSLER	IX. Yıl	X. Yıl	XI. Yıl	XII. Yıl	Toplam
1 — Türk Dili ve Edebiyatı I	4	—	—	—	4
2 — Türk Dili ve Edebiyatı II	—	4	—	—	4
3 — Kompozisyon	—	—	3	—	3
Tarih	2	—	—	—	2
4 — Sos. Bil.	—	—	—	—	—
Coğrafya	2	—	—	—	2
5 — T. C. Tarihi	—	—	2	—	2
6 — T. Coğrafyası	—	—	—	2	2
7 — Matematik I	4	—	—	—	4
8 — Fiziksel B. Giriş	4	—	—	—	4
9 — Yabancı Dil	4	—	—	—	4
10 — Millî Güvenlik	—	2	—	—	2
11 — Beden Eğitimi	1	1	1	—	3
12 — Ahlâk	1	1	—	—	2
TOPLAM	22	8	6	2	38

ÖZEL DERSLER

1 — Türk D. ve Ed. III (Ekonomi G.)	—	—	—	6	6
2 — Tarih II	—	3	—	—	3
3 — Coğrafya II	—	—	3	—	3
4 — Matematik II	—	3	—	—	3
5 — Fiziksel Bilimler	—	6	—	—	6
6 — Felsefe Grubu	—	—	—	6	6
7 — Biyoloji	—	—	6	—	6
8 — Yabancı Dil	—	3	3	2	8
TOPLAM	—	15	12	14	41

MESLEK DERSLERİ

1 — Kur'an-ı Kerim	4	4	4	4	16
2 — Arapça	4	4	3	3	14
3 — Akaid	—	—	2	—	2
4 — Kelâm	—	—	—	2	2
5 — Din Dersi	3	3	—	—	6
6 — Fıkıh	—	—	—	2	2
7 — Tefsir	—	—	4	2	6
8 — Hâdis	—	—	3	3	6
9 — Siyer	1	—	—	—	1
10 — Hitabet	—	—	—	2	2
TOPLAM	12	11	16	18	57
GENEL TOPLAM	34	34	34	34	136

NOT : 1 — Ders Geçme ve Kredi Düzeni uygulanan İmam-Hatip Liselerinde, yüksek öğretime hazırlayan programlardan "Dil ve Edebiyat" ile "Ekonomi ve Sosyal Bilimler" programları uygulanır.

2 — Ekonomik ve Sosyal Bilimler alanında öğretim yapacaklar 12. yılda "Türk Dili ve Edebiyatı III" yerine "Ekonomi Grubu" dersini alırlar.

3 — Meslek Derslerinin herhangi birinden başarısızlık halinde öğrenci o derse tekrarlar.

4 — Meslek Derslerinin hiçbirini diğerinin ön şartı değildir.

DERS GEÇME VE KREDİ DÜZENİ UYGULANAN İMAM-HATİP LİSELERİ MÜFREDAT PROGRAMI

ORTAK DERSLER

TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI I

IX. SINIF

(Haftada 4 saat)

Lise birinci sınıf müfredat programı uygulanacaktır.

TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI II

X. SINIF

(Haftada 4 saat)

Lise ikinci sınıf müfredat programı uygulanacaktır.

KOMPOZİSYON

XI SINIF

(Haftada 3 saat)

Lise üçüncü sınıf müfredat programı uygulanacaktır.

SOSYAL BİLİMLER

IX. SINIF

TARİH

(Haftada 2 saat)

COĞRAFYA

(Haftada 2 saat)

Lise birinci sınıf müfredat programı uygulanacaktır.

T. C. TARİHİ

XI SINIF

(Haftada 2 saat)

Lise üçüncü sınıf müfredat programı uygulanacaktır.

T. COĞRAFYASI

XII. SINIF

(Haftada 2 saat)

Lise üçüncü sınıf müfredat programı uygulanacaktır.

MATEMATİK I

IX. SINIF

(Haftada 4 saat)

Lise birinci sınıf müfredat programı uygulanacaktır.

FİZİKSEL BİLİMLERE GİRİŞ

IX. SINIF

(Haftada 4 saat)

Lise birinci sınıf müfredat programı uygulanacaktır.

YABANCI DİL

IX. SINIF

(Haftada 4 saat)

Bakanlıkça kabul edilen lise birinci sınıf yabancı dil kitapları takip edilecektir.

MİLLÎ GÜVENLİK

IX. SINIF

(Haftada 2 saat)

Lise ikinci sınıf müfredat programı uygulanacaktır.

BEDEN EĞİTİMİ

IX. SINIF

(Haftada 1 saat)

Lise birinci sınıf müfredat programı uygulanacaktır.

X. SINIF

(Haftada 1 saat)

Lise ikinci sınıf müfredat programı uygulanacaktır.

X. SINIF

(Haftada 1 saat)

Lise üçüncü sınıf müfredat programı uygulanacaktır.

AHLÂK

XI SINIF

(Haftada 1 saat)

Lise birinci sınıf müfredat programı uygulanacaktır.

X. SINIF

(Haftada 1 saat)

Lise ikinci sınıf müfredat programı uygulanacaktır.

ÖZEL DERSLER**TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI III****XII. SINIF**

(Haftada 6 saat)

Lise üçüncü sınıf müfredat programı uygulanacaktır. (Dil ve Edebiyat programını alanlar içindir).

EKONOMİ GRUBU**XII. SINIF**

(Haftada 6 saat)

Lise üçüncü sınıf müfredat programı uygulanacaktır. (Ekonomik ve Sosyal Bilimler programını alanlar içindir).

TARİH II**X. SINIF**

(Haftada 3 saat)

Lise ikinci sınıf müfredat programı uygulanacaktır.

COĞRAFYA II**XI SINIF**

(Haftada 3 saat)

Lise ikinci sınıf müfredat programı uygulanacaktır.

MATEMATİK II**X. SINIF**

(Haftada 3 saat)

Lise ikinci sınıf müfredat programı uygulanacaktır.

FİZİKSEL BİLİMLER**X. SINIF**

(Haftada 6 saat)

Lise ikinci sınıf müfredat programı uygulanacaktır.

FELSEFE GRUBU

Felsefe, Psikoloji, Sosyoloji, Mantık)

XII. SINIF

(Haftada 6 saat)

Lise üçüncü sınıf müfredat programı uygulanacaktır.

BIYOLOJİ**XI SINIF**

(Haftada 6 saat)

Lise üçüncü sınıf müfredat programı uygulanacaktır.

YABANCI DİL**X. SINIF**

(Haftada 3 saat)

Bakanlıkça kabul edilen lise ikinci sınıf yabancı dil kitapları takip edilecektir.

XI SINIF

(Haftada 3 saat)

Lise ikinci sınıfta takip edilen kitaptan kalan kısımlar ile Bakanlıkça kabul edilen lise üçüncü sınıf yabancı dil kitapları takip edilecektir.

XII. SINIF

(Haftada 2 saat)

Lise üçüncü sınıf yabancı dil kitapları takip edilecektir.

MESLEK DERSLERİ**KUR'AN — I KERİM****IX. SINIF**

(Haftada 4 saat)

31 Temmuz 1972 gün ve 1708 sayılı Tebliğler Dergisinde yayımlanan birinci sınıf müfredat programı uygulanacaktır.

X. SINIF

(Haftada 4 saat)

31 Temmuz 1972 gün ve 1708 sayılı Tebliğler Dergisinde yayımlanan ikinci sınıf müfredat programı uygulanacaktır.

XI. SINIF

(Haftada 4 saat)

31 Temmuz 1972 gün ve 1708 sayılı Tebliğler Dergisinde yayımlanan üçüncü sınıf müfredat programı uygulanacaktır.

XII. SINIF

(Haftada 4 saat)

31 Temmuz 1972 gün ve 1708 sayılı Tebliğler Dergisinde yayımlanan dördüncü sınıf müfredat programı uygulanacaktır.

ARAPÇA**IX. SINIF**

(Haftada 4 saat)

6 Ağustos 1973 gün ve 1755 sayılı Tebliğler Dergisinde yayımlanan birinci sınıf müfredat programı uygulanacaktır.

X. SINIF

(Haftada 4 saat)

6 Ağustos 1973 gün ve 1755 sayılı Tebliğler Dergisinde yayımlanan ikinci sınıf müfredat programı uygulanacaktır.

XI. SINIF

(Haftada 3 saat)

6 Ağustos 1973 gün ve 1755 sayılı Tebliğler Dergisinde yayımlanan üçüncü sınıf müfredat programı uygulanacaktır.

XII. SINIF

(Haftada 3 saat)

6 Ağustos 1973 gün ve 1755 sayılı Tebliğler Dergisinde yayımlanan dördüncü sınıf müfredat programı uygulanacaktır.

AKAİD**XI. SINIF**

(Haftada 2 saat)

31 Temmuz 1972 gün ve 1708 sayılı Tebliğler Dergisinde yayımlanan üçüncü sınıf müfredat programı uygulanacaktır.

KELÂM**XII. SINIF**

(Haftada 2 saat)

31 Temmuz 1972 gün ve 1708 sayılı Tebliğler Dergisinde yayımlanan dördüncü sınıf müfredat programı uygulanacaktır.

DİN DERSİ**IX. SINIF**

(Haftada 3 saat)

31 Temmuz 1972 gün ve 1708 sayılı Tebliğler Dergisinde yayımlanan birinci sınıf müfredat programının tamamı ile ikinci sınıf müfredat programının "I. Namaz" konusu sonuna kadar işlenecektir.

X. SINIF

(Haftada 3 saat)

7 Ağustos 1972 gün ve 1709 sayılı Tebliğler Dergisinde yayımlanan ikinci sınıf müfredat programının "II. Oruç" konusu ile üçüncü sınıf Müfredat programının tamamı okutulacaktır.

FIKİH**XII. SINIF**

(Haftada 2 saat)

7 Ağustos 1972 gün ve 1709 sayılı Tebliğler Dergisinde yayımlanan dördüncü sınıf müfredat programı uygulanacaktır.

TEFSİR**XI. SINIF**

(Haftada 4 saat)

7 Ağustos 1972 gün ve 1709 sayılı Tebliğler Dergisinde yayımlanan ikinci ve üçüncü sınıf müfredat programı uygulanacaktır.

XII. SINIF

(Haftada 2 saat)

7 Ağustos 1972 gün ve 1709 sayılı Tebliğler Dergisinde yayımlanan dördüncü sınıf müfredat programı uygulanacaktır.

HADİS**XI. SINIF****XI. SINIF**

(Haftada 3 saat)

7 Ağustos 1972 gün ve 1709 sayılı Tebliğler Dergisinde yayımlanan ikinci sınıf müfredat programının tamamı ile üçüncü sınıf müfredat programının I, II ve IV numaralı "I. Hadis Usulü: II. Hadis Tenkidi (Cerh ve Tadil) ve IV. İslâm Ahlâkı ile ilgili hadis metinleri (Buhârî'nin El-Edebul Müfred'inden seçmeler)" konuları bu sınıfta okutulacaktır.

XII. SINIF
(Haftada 3 saat)

7 Ağustos 1972 gün ve 1709 sayılı Tebliğler Dergisinde yayımlanan üçüncü sınıf müfredat programının "III. Hadislerin Sınıflandırılması (Tanımları ve Örnekleriyle)" konusu ile dördüncü sınıf müfredat programı uygulanacaktır.

SIYER
IX. SINIF
(Haftada 1 saat)

7 Ağustos 1972 gün ve 1709 sayılı Tebliğler Dergisinde yayımlanan birinci sınıf müfredat programının Siyer konuları okutulacaktır.

HİTABET
XII. SINIF
(Haftada 2 saat)

7 Ağustos 1972 gün ve 1709 sayılı Tebliğler Dergisinde yayımlanan dördüncü sınıf müfredat programı uygulanacaktır.

GENELGELER:

YAYIMLAR VE BASILI EĞİTİM MALZEMELERİ
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

Sayı: 660-05990 30-5-1975

11322

Konu: «Türkü ve Oyun Havaalarımızdan Bir Demet» adlı eser hk.

Saip Egüz (Atatürk Bulvarı No: 199/29 — Ankara) tarafından yayımlanan aşağıda adı ve fiyatı belirtilen kitabın ilk ve orta dereceli okul öğrencilerine tavsiyesi uygun görülmüştür.

H. Rahmi KILIÇ

Millî Eğitim Bakanı a.
Yayımlar ve Basılı Eğitim
Malzemeleri Genel Müdürü

Kitabın adı	Fiyatı
Türkü ve Oyun Havaalarımızdan Bir Demet	12,5 Lira

YAYIMLAR VE BASILI EĞİTİM MALZEMELERİ
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

Sayı: 660-06055 2-6-1975

11323

Konu: «Okul Anıları» adlı eser hk.

K. Yayınları (P. K. 1264 — İstanbul) tarafından yayımlanan aşağıda adı ve fiyatı belirtilen eserin tavsiyesi uygun görülmüştür.

H. Rahmi KILIÇ

Millî Eğitim Bakanı a.
Yayımlar ve Basılı Eğitim
Malzemeleri Genel Müdürü

Kitabın adı	Fiyatı
Okul Anıları	15 Lira

YAYIMLAR VE BASILI EĞİTİM MALZEMELERİ
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

Sayı: 611-3-06062 2-6-1975

11324

Konu: «Matematik İlkokul 4» adlı eser hk.

Hüseyin Hüsnü Tekişik tarafından hazırlanan aşağıda adı,

fiyatı ve satış adersi belirtilen kitabın ilkökul 4. sınıf öğrencilerine kaynak kitap olarak kabul edilesi uygun görülmüştür.

H. Rahmi KILIÇ

Millî Eğitim Bakanı a.
Yayımlar ve Basılı Eğitim
Malzemeleri Genel Müdürü

Kitabın adı	Fiyatı	Satış adresi
Matematik İlkokul 4	1000 Krş.	Rehber Yayınevi Sana-yi Cad. Demir İş Hanı Kat 1 Nu: 5 P.K. 429 Ulus — Ankara

YAYIMLAR VE BASILI EĞİTİM MALZEMELERİ
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

Sayı: 660-06071

2-6-1975

11325

Konu: «Türk Çocuklarına Yanıtlamacalar» adlı eser hk.

Nail Tan - Ahmet Yüzendağ ve Şahinkaya Dil (Kültür Bakanlığı Folklor Araştırma Dairesi Başkanı, Ankara) tarafından yayımlanan aşağıda adı ve fiyatı yazılı kitabın ilkökul öğrencilerine duyurulması uygun görülmüştür.

H. AH DİRİÖZ

Millî Eğitim Bakanı a.
Müsteşar

Kitabın adı	Fiyatı
Türk Çocuklarına Yanıtlamacılar	250 Krş.

İLANLAR:

İLKOKUL ÖĞRETMENLERİ SAĞLIK VE SOSYAL YARDIM
SANDIĞI GENEL MÜDÜRLÜĞÜNDEN

Sandığımızın 1974 Yılı ikinci altı aylık denetlenmesine ait Denetleme Kurulu tarafından tanzim edilmiş bulunan rapor aşağıya çıkarılmıştır.

Sayın üyelerimizin bilgilerine arz olunur.
Saygılarımızla

Genel Müdür V.
Sami ERTUNÇ
(M. Y. K. Gnl. Sekreteri)
Muhasebe Müdürü
Fuat AKDUR

İLKOKUL ÖĞRETMENLERİ SAĞLIK VE SOSYAL YARDIM
SANDIĞININ 1974 YILI İKİNCİ 6 AYLIK DENETLEME
KURULU RAPORUDUR

Sandık Merkez Yönetim Kurulunun 3-3-1975 gün ve 1476 sayılı oturumunda verilen kararın Millî Eğitim Bakanlığı İlk-öğretim Genel Müdürlüğünün 11-3-1975 tarih ve 13918 sayılı çağır emirleri gereğince Denetleme Kurulu 24-3-1975 Pazartesi günü Saat 9,00'da Sandık merkezindeki binada çalışmalarına başlamıştır.

Sandığın bütün çalışmaları örnekleme usulü ile 1-7-1974 tarihinden 31-12-1974 tarihine kadar olan yazışmalar, belgeler, muhasebe kayıtları ve defterleri, Gelir - Gider cetvelleri, oturum tutanakları harcırah beyannameleri ve İşletme bölümü incelenmiş ve aşağıdaki hususlar saptanmıştır.

I — EVRAK SERVİSİ:

1-7-1974 tarihinden 31-12-1974 tarihine kadar «Gelen - Gi-

den ve dahili Zimmet Defteri incelendiğinde; kayda değer bir usulsüzlüğe rastlanmadığı bu süre içerisinde 21731 Gelen evrak, 21079 Giden evrak'ın olduğu ve hizmetin bu servislerde iyi yürütüldüğü görüldü.

II — DEMİRBAŞ İŞLERİ:

Demirbaş defteri incelendiğinde; 1-7-1974 tarihinden sonra 566 sıra numaraya kadar 17 kalem (44.644,70 TL tutarında) Demirbaş eşya alındığı ve bu eşyanın 22-11-1974 tarihine kadar Demirbaş defterine işlendiği görüldü. 22-11-1974 tarihinden sonra alınan eşyaların işlenmediği anlaşıldı.

1974 Yılı birinci altı aylık denetlemedeki teklif ve tavsiyelerimizin tam olarak yerine getirilmediği görüldü. O tavsiyelere göre hareket edilmesi gerekir.

III — MUAMELÂT SERVİSİ:

1-7-1974 tarihinden 31-12-1974 tarihine kadar Sandık Merkez Yönetim Kurulu 24 Olağan ve 7 defa da Olağanüstü toplantı yaptığı, Oturumlarda Gündemlerin önceden saptandığı, Yönetim Kurulunda önceden alınan kararların daktilo edilerek bir sonraki toplantıda imza edildiği, ancak 1444/A numaralı oturumunda Hasan Cantürk'ün, 1451 numaralı oturumunda da Fasih Akyüz'ün imzalarının bulunmadığı görüldü.

Merkez Yönetim Kurulu Kararları incelendiğinde;

1 — Sandıkta çalışan 32 personelin işçi oldukları iddiası ile açtıkları davanın Sandık lehine kazanılmış olması, Sandığı büyük bir külfetten kurtarması nedeni ile memnuniyet verici olduğu görülmüştür.

2 — 1966 yılındaki bilet satışı nedeni ile Sandığa borcu olan Sabri Yahşi'nin borcunun taksit taksit alınması da memnuniyet vericidir.

3 — Özellikle yapılacak bilhassa büyük işlerle ilgili kararların oy birliği ile alınması da iyi karşılanmıştır.

4 — Sandığa alınacak memurların atamaları ile ilgili olarak Sandık personel yönetmeliğinin ve gerekse 657 Sayılı Devlet Memurları Kanunundaki genel hükümlere uyulmadığı görülmüştür. Bu nedenle bundan böyle alınacak memurların önceden çeşitli araçlarla duyurularının yapılmasına, Sandığa alınacak ve alınmış olan müdür, şef, memur, hizmetli v. b. nin görev ve sorumluluklarını belirten ayrıntılı bir Statünün hazırlanması istenildiği halde şimdiye kadar hazırlanmadığı görüldü. Ayrıca, Sandık Personel Yönetmeliğinin 8. maddesindeki adaylık süresi dolmadan aday memurlar hakkında gizli teziye fişi tanzim edilerek asaletlerinin onaylanması gibi olumlu olmayan işlemlere rastlandığı görüldü.

Birinci altı aylık denetleme raporunda emekli memurların Sandığa alınmaması tavsiyemize uyulduğu, ancak; bu defa da öğrenci durumunda olan, askerliği ile ilişkisi olan kişilerin alındığı görüldü. Bundan böyle alınacak memurların Sandığa hizmet etmek amacına yönelik çalışma yapabilmesi için askerlik, öğrencilik v. b. gibi hizmetlerle yükümlü olmaması hususuna riayet edilmesi gerekir.

Sandık personelinin sicilleri ile ilgili dosyalarında gerekli bilgi ve belgelerin bulunmadığı görülmüştür. Bir an önce tamamlanması gerekir.

Daha önce Sandığımızda memur olup da bilâhare bu memuriyetine çeşitli nedenlerle ara verenlerin tekrar Sandığa alınmaları uygun görüldüğü takdirde mutlaka memuriyet dışında geçen bu sürenin müsbet değerlendirilmesinin yapılabilmesi için «Değerlendirmeye esas olacak hizmet belgesinin» evrakına eklenmesi gerekir.

5 — 1974 Yılı birinci altı aylık denetleme raporunda Sandığın istatistik bölümü ile ilgili tavsiyelerimize uyulmadığı bu konuda hiçbir girişime tevessül edilmediği görüldü. Bundan böyle 1975 Yılı birinci altı aylık denetlemeye kadar bahsettiğimiz önerilerimize paralel çalışmalar yapılması ve Sandık idaresinin istatistik bölümündeki yöneticiye gerekli kolaylığı göstermesini tavsiye ederiz.

6 — Sandığın işletmesi olan fabrikaya eleman alınırken, 657 S. K. daki esaslara riayet edilmediği kanaatine varılmıştır. Şöyleki; işletmenin özünü teşkil eden fabrika müdürü alınırken, birinci derecede, artı yüz göztergeli bu göreve taliplilerin

içinden; bilgi, tecrübe, uygulamadaki başarı oranı vs. gibi nedenlerle daha güçlü olacak birinin bulunma olanağı daha çok ihtimal dahilindeyken, bu araştırmaya uyulmadan ve sicili de iyi tetkik edilmeden (sicili tayinden sonra istenmiştir.) alınması tavsiyeye şayan değildir. Ayrıca 4. dereceye atanacak teknik şefin de bu kadroya direnk olarak atanması ile ilgili ön bir inceleminin yapılmadığı görülmüştür.

(Sandıkta görevli olarak bu durumda bulunanların, intibaklarının, atamalarına esas teşkil eden kararlarının, 657 S. K. na uyup - uymadığının sandık avukatınca tetkikinin yapılarak, 2. altı aylık denetlemeye bir rapor halinde sunulması.)

7 — Atamaların yapılmasında, atamanın yapılacağı bölüm veya personel şefinin, atamaya esas olacak gerekli evrakı hazırlamasının, inha tekliflerinde, parafının bulunmasının usul haline getirilmesinin, bundan böyle yapılacak atamalara esas teşkil etmesi tavsiye olunur.

8 — Sandığın; fabrikada ve genel merkezde tutulan personelle ilgili sicil dosyalarının, atama mercii olan genel müdürlükte bulunmasının da usul haline getirilmesi tavsiye olunur.

9 — Sandık Merkez Yönetim Kurulunun sık sık «Sözlü Önerileri» mesnet teşkil ederek, karar itti haz edildiği görülmüştür. Bu tür kararların ciddiyetten uzak olması nedeniyle, behamahal karar itti hazlarında, «Yazılı Tekliflere» itibar edilmesinin usul haline getirilmesi tavsiye olunur.

10 — Ana statünün 33. maddesi gereğince «500 liranın üzerinde yapılacak harcamalara, Sandık Muhasebe Müdürü, ile Genel Müdürün yanı sıra Merkez Yönetim Kurulu Başkan veya Başkan Vekilinin de imzalarının da» konulması belirtildiği halde bu kurala uyulmadığı görülmüştür. Bundan böyle bu kurala uyulması tavsiye olunur.

11 — Dosyalardaki bazı yazılarda, imza veya tastik bulunmadığı görülmüştür. Bu hususa uyulması tavsiye olunur.

12 — 1448/162 sayılı Merkez Yönetim Kurulu kararına göre, Denetleme Kurulu üyesi Münip Polat'a hakarete bulunan Sandık Memurlarından Şerafettin Leblebici'nin bu davranışı hakkında karara varılması için Genel Müdürlüğe yetki verilmiş olmasına rağmen, bugüne kadar bir karar itti haz edilememesi üzüntü ile karşılanmıştır. Bu tür eylemde bulunan kişilerin hakkındaki işlemlere zamanında karar verilmesinin usul haline getirilmesi tavsiye edilir.

13 — Türksan'dan alınan makinalara karşı verdiğimiz bonolardan 15-12-1974 tarihinde ödenmesi gereken 500.000,— liranın Merkez Yönetim Kurulunun 1455 sayılı kararında oy birliği ile Ekim 1974 tarihinde ödenmesine karar verildiği ve 8-10-1974 tarihinde yeni 68 gün önce mezkûr bononun ödendiği.

Yine Merkez Yönetim Kurulunun 1461 sayılı kararında 15-5-1975 tarihinde ödenmesi gereken 250.000,— liranın Ali Akdamar'ın muhalefetine karşılık 28-11-1974 tarihinde yani 5 ay 17 gün önce ödendiği görüldü.

Sırada 1141 emekli üyemiz ikramiyelerini beklerken Sandık İdaresi ile Sandık Yönetim Kurulunun üyelerinin lehine hareket etmeyip kâr sahibi ticaret erbabının lehine hareket etmesi memnuniyet verici bir davranış değildir. Bu nedenle Sandık idaresinin ve Yönetim Kurulunun usulsüz yaptıkları bu ödemeden dolayı;

a) Ya 500.000,— liralık bir meblağın 68 gün ve 250.000,— liralık bir meblağın da 5 ay 17 gün bekletilerek Türksan'a geç ödenme yollarının araştırılması, anlaşılması gerekecektir,

b) Ya da; 500.000,— liranın 68 günlük banka faizinin bu ödemeye karar veren kişiler tarafından ödenmesine ve yine 250.000,— liralık paranın muhalefet eden Ali Akdamar dışında karar veren zevat tarafından 5 ay 17 günlük banka faizinin ödenmesi gerekecektir.

Yukarıdaki durumun ikinci altı aylık denetleme Kuruluna sonuçlarının bir rapor halinde bildirilmesi ve bundan böyle bu tür Sandık ve Sandık üyeleri aleyhine olacak girişimlerden kaçınılmasına riayet edilmesinin tavsiye ederiz.

14 — 1460/284 sayılı Merkez Yönetim Kurulu kararında Burhaneye'deki arsamızın kira işinin 2.500,—, 3.000,— ve 4.000,— lira teklif yapan şahıslardan birisi 5.000,— lira verirse

o şahsa kiraya verileceğini öngören kararı; «Mahallinde ilan yapılmadığından, bilirkişi marifetiyle muhammen bedeli tesbit edilmediğinden ve ihale tarihinin ve ihale yerinin önceden belirtilmediğinden kiraya verilme kararı yasalarımızla çelişmektedir. Bu nedenle yukarıdaki hususlara dikkat edilerek gerekirse, Burhaniye İlçe Sandık Kurulu Başkanlığının başkanlığında kurulacak komisyon marifetiyle açık arttırmaya çıkarılması tavsiye edilir.

15 — Burhaniye'deki arsamızın mahkemesi yapılan telefon soruşturması sonunda devam ettiği anlaşılmıştır.

16 — Alım satım ve benzeri gibi işlemlere tevessül ederken mahallinde yapılacak inceleme ve tatkikata (konunun önem derecesine binaen) esas olmak için İlçe Sandık Kurulları veya İl temsilcilikleri ile temasa geçilerek, onların kanaat ve görüşlerinin alınması gerekli hallerde onlara harcırah kanunu esaslarına göre yolluk verilerek Şandıkla ilgili hizmetlerin yürütülmesinde fayda mülhaza edilmiştir. Böylece Sandık Merkez Yönetim Kurulu üyeleri ile Genel Müdürlükteki personelin sık sık merkezden giderek alacakları yolluk miktarı da azaltılmış olacaktır.

Sandık Merkez Yönetim Kurulu üyelerinin çok zorunlu haller dışında sık sık geçici görevle muhtelif yerlere gitmeleri önlenmelidir.

17 — Sandık Yönetim Kurulu ile Genel Müdürlük personelinin konunun önemine binaen muhtelif yerlere gitmeleri halinde behamahal harcırah beyannâmelerine Bakanlıktan aldıkları izin belgelerinin aslı ile rayiç; gerekçeli Merkez Yönetim Kurulu kararı sureti v. b. eklenmesinin usul haline getirilmesinde fayda vardır.

18 — 1462/395 sayılı Merkez Yönetim Kurulu kararı ile İstanbul'daki Fabrikamızın merkezinde kurulan «Fabrika İlçe Sandık kurulunun» Ana Statüsünün 36/a maddesine istinaden kurulması sözü edilen maddeye aykırı düştüğü görüldüğünden fabrikada bu işle ilgili hizmetin Sandık merkezindeki Sandık Kurulunca yürütülmesi gerekmektedir.

Bundan böyle Statüye aykırı olarak «Önceki bazı uygulamada olduğu gibi» işlemlere tevessül edilmemesi ve böylece Genel Kurul'un emri vakilerle karşı karşıya getirilmesinden sakınılması, mevcut uygulamalarla meydana çıkacak aksaklıkların önceden saptanarak Genel Kurul'a sunulması için gerekli bilgilerin, hazırlıkların yapılmasının usul haline getirilmesi tavsiye edilir.

19 — Ana Statüsünün 29. maddesi gereğince Mutemetin kefalete bağlanması emredilmektedir. Sandık idaresi mutemedin henüz deneme durumunda olması nedeniyle kefalete daha bağlamamıştır. En kısa zamanda Sandık Mutemedinin de kefalete bağlanması tavsiye edilir.

20 — Sandık 9-12-1974 tarihindeki teşebbüsü sonunda İstanbul — Kartal mevkiinde Arçelik fabrikası karşısında 29,200 M.'lik bir arsayı M. si 160,— liradan tapu masrafları ile birlikte 5.016.160,— liraya satın almış ve parasını da üç taksitte ödeyerek tapusunu da almıştır.

(Denetleme Kurulu olarak mahallinde yaptığımız incelemede üçgen biçiminde olan tarlanın yola cephesi 250 M. olup boş — ekilmemiş — olduğu ve içersinde Sandığımızın adını taşıyan levhanın bulunduğu görüldü. Denetlemesi 1975 Yılı birinci altı aylık döneminde yapılacağından teferruta girmeden sadece bir önceki Denetleme raporunda da belirttiğimiz gibi gerek bu arsa üzerinde ve gerekse diğer arsa v. b. mallarımız üzerinde 1976 Temmuz'unda toplanacak Genel Kurul'un kararı olmadan katiyen hiçbir yatırıma gidilmemesi tavsiye edilir.)

21 — Önceden Sandığımız üyesi iken Sandığımızın üye alanları dışındaki görevlere atanan üyelerimizin emekli hakları mevcut mevzuatımız gereğince verilmemektedir. Ancak; bu tür eski üyelerimiz mahkemeye başvurarak aldıkları ilamlarla emekliliğe hak kazandıklarını belgelendirmişlerdir. Sandık idaresi bu üyelerin aldıkları mahkeme kararına itiraz etmeden yani Yargıtay'a gitmeden paralarını ödemişlerdir. Bundan böyle Yargıtay kararı olmadan ödeme yapılmamasının prensip haline getirilmesi tavsiye edilir.

22 — Sandığın; idarenin bilgi ve ekliliyeti dışında kalan ve

sonuçları hukuk veya işletmecilik esaslarına dayanan işlere başlanırken veya bu tür işler tasarlanırken bu konuda bilgi ve ehliyet sahibi olan Sandık avukatının, İşletme Müşavirinin ve hatta Fabrika Müdürünün mütalaa ve kanaatlarının önceden alınmasının usul haline getirilmesi tavsiye edilir.

23 — Sandık merkezindeki personelin işçi oldukları iddiası ile greve gitmeleri ve bu yolda yani işçi olduklarını tesbit etmeleri yolunda karar verilmesi için açılan davanın Sandık lehine sonuçlanmış olduğunu ve Sandık personelinin bu durumu temyiz ettiklerini öğrendik. Ayrıca Sandık personelinin bir gurup memurların Kurulumuza başvurarak kendi açılardan haklı oldukları durumu kendi ağızlarından dinledik ve mahkemenin vereceği kararın lehte veya aleyhte olması halinde saygı duyacağımızı ve uygulayacağımızı tavsiye ettik.

24 — Mesai saatlerine daha çok titizlik gösterilmesi tavsiye olunur.

IV — KARŞILIKLI YARDIMLAR:

a) 1-7-1974 tarihinden 31-12-1974 tarihine kadar geçen sürede içinde; Çocuk okutmadan 76 üyeye 99,300,—, Çocuk evlendirmeden 11 üyeye 22,000,—, Aile fertlerinden hasta olanlara 31 üyeye 57,400,—, Sandık memurlarından 37 üyeye 81,920,— ve Tabii Afetlerden 3 üyeye 6,000,— lira Toplam olarak 158 üyeye 266,620,— lira yardım yapıldığı görülmüştür.

b) Sandığın eski Avukatı İlhami Yetkin'in üzerinde 12 kişinin zimmetine geçirdiği 4,250,— liranın tarafından tahsil edilerek Sandığa yatırılmadığından icraya verilmek üzere Avukatımıza yazıldığı anlaşılmıştır.

c) 1967 yılından 31-12-1974 tarihi itibarıyla icra borçlularının bakiye borç durumu şöyledir: 91 üyenin 42,574,98 lirası halen icrası devam edenlerdir.

d) 1967 yılından 31-12-1974 tarihi itibarıyla 40 üye 4,313,— lira borçlu olup 4 borçludan 1,475,— lira tahsil yapılmış diğerlerinin adresleri tesbit edilememiştir.

e) 1-7-1974 — 31-12-1974 ikinci altı aylık sürede haklarında icra takibi yapılanlar: 15 üye 12,260,— liradır.

f) 1-7-1974 — 31-12-1974 ikinci altı aylık sürede yapılan tahsilât: 9 üyeden 4,360,— liradır.

g) 1-7-1974 — 31-12-1974 ikinci altı aylık süredeki icra borçlularının bakiyesi: 6 üyede 7,900,— lira olup icra işlemlerinin aynı şekilde titizlikle üzerinde durulması.

V. KARŞILIKSIZ YARDIMLAR:

a) 1-7-1974 tarihinden 31-12-1974 tarihine kadar geçen sürede içinde 4,731 üyeye 2,365,500,— liralık evlenme yardımı yapılmıştır.

b) 1-7-1974 tarihinden 31-12-1974 tarihine kadar geçen sürede içinde 10,577 üyeye doğum için 1,586,550,— liralık yardım yapılmıştır.

c) 1-7-1974 tarihinden 31-12-1974 tarihine kadar geçen sürede içinde 1,241 üyeye 9,204,200,— lira emekli yardımı, 66 üyeye 46,790,— lira nakdi yardım, 98 üyeye 1,026,289,— lira ölüm yardımı, 15 üyeye 23,300,— lira Tabii Afet yardımı ve 8 üyeye 16,000,— liralık Sakatlanma yardımı toplamı olarak 1,428 üyeye 10,316,579,— liralık karşılıksız yardım yapılmıştır.

VI — AİDAT SERVİSİ:

a) Mevcut 644 İlçe Sandık Kurulu Başkanlıklarından gelen aidat bordroları ve gerekli yazışmalar örnekleme suretiyle denetlendiğinden;

1 — Her İlçe için bir dosya tutulduğunu, bu dosyaların da alfabetik sıraya göre düzenlendiği görülmüştür.

2 — Aidatlarını ve bordrolarını göndermeyen İlçeler aşağıya çıkarılmıştır:

(İcrada Olanlar):

Adana; Fevzi Çakmak İlkokulu, Ankara; Çalışkanlar, Ata, Athoğlu, Türkoğlu, Süleyman Nazif İlkokulu, Çatak İlçe Kurulu Başkanlığı Fatih (İstanbul); Melekhatun ve Hürriyet İlkokulu, Diyarbakır eski İl. K. Bşk. Gazipaşa, Gölpazarı, Gürpınar, Hakkâri İlçe Kurulu Başkanlıkları Kayseri; Zincirli'dere Yetiştirme Yurdu, Gaziosmanpaşa ve Güventürk İlkokulları, Sarız, Sarioğlu, Serik, Siverek, Tekman, Türkoğlu, Uludere, Urla, Selim ve Ankara Yenimahalle İlçe Kurulu başkanları, (Bunlardan Çatak, Gölpazarı, Hakkâri, Sarioğlu, Serik ile Selim İlçesi yazışma halindedir.)

Üye aidatlarını tahsil edipde zimmetine geçiren İlçe Sandık Kurulu başkanlarının bu nedenle görevi alınanların listesi aşağıdadır.

Diyanbakır İli İsmetpaşa İlkokulu öğretmeni Fehmi Tanrı-kulu, Gazipaşa İlçesi İlköğretim Müdürü Kemal Güzel, Gürpınar İlçesi İlköğretim Müdürü Mehmet Taşdemir, Gürpınar İlçesi merkez Okulu Müdürü Şaban Saban, Hakkâri İli Cumhuriyet İlkokulu öğretmeni Ahmet Atay, Kayseri İli Cevdet Sunay İlkokulu öğretmeni Abdullah Erdoğan, Türkoğlu İlçesi Nami-k Kemal İlkokulu Öğretmeni Abdullah Dursun, Uludere İlçesi Kâzım Karabekir İlkokulu öğretmeni Recep Hızır, Urla İlçesi 12 Eylül İlkokulu Müdürü Recep Ötnü, ve Ankara Yeni-mahalle Millî Eğitim Müdürlüğünde görevli Osman Koç.

Sadık Genel Müdürlüğünün görevini yapmayan bu kişilerin üzerinden görevlerini almaları ve icra işlemleri ile ilgili faaliyetleri takdire şayandır. Ayrıca Sandık idaresi ile iyi bir işbirliği içinde çalışan Sandık Avukatının da faaliyet ve ciddiyeti de takdire şayandır.

VII — İŞLETME:

Denetlemeye başlanılan 24-3-1975 tarihinde Denetlemeye esas olacak defter ve kuyudatlar istenildiğinde İstanbul'daki İksan tesislerimizle ilgili Denetlemeye esas olacak belgelerin bulunmadığı nedeni ile mahallinde inceleme yapmaya ve bundan böyle her Denetlemede mahalline gitmenin mutlaka şart olduğu kanaatiyle hareket ederek İstanbul'a gidilmesine karar verilmiş ve mahallinde yapılan tetkikatta;

1 — Fabrikanın yazı işlerinin Müdür tarafından yürütüldüğü, 2-9-1974'ten 17-2-1974 tarihine kadar 80 evrakın gittiği, 3-9-1974 ten 19-3-1974'e kadar 95 evrakın geldiği, kayıtların ambar memuru tarafından tutulduğu görüldü.

Yazışmaların dil bilgisi ve imlâ kurallarına uygun olması ve dosyalarda kalan yazıların suretlerinin imza, mühür ve tasdik gibi noksanlarının mutlaka giderilmesine çalışılması tavsiye olunur. Sandık Müdürlüğünün Sandık müdürlüğüne yazılan yazıların bir üst makama yazılacak yazı usulüne uygun olması için daha titiz davranılması gerekir.

Fabrikada görevli memur ve hizmetlilerin sicil dosyalarının tam olarak tutulmadığı, noksanlarının bulunduğu görüldü. Bu nedenle noksanlarının en kısa zamanda tamamı olarak Fabrika Müdürünün üstündeki sicil amiri durumunda bulunan Sandık Genel Müdürlüğünde sözü edilen dosyaların tutulmak üzere biran önce gönderilmesinin temini gerekir.

Fabrikaya alınacak memur veya hizmetlilerin alınmasına esas olacak «Esasların» önceden tesbit ederek Sandık Genel Müdürlüğüne fikir vermek için bilgi kabilinden sunulmasının usul haline getirilmesi tavsiye edilir.

2 — Fabrikanın genel olarak tuvalet kısımları, denetleme kurulunun geleceği önceden bilinmesine rağmen, temiz olmadığı görülmüştür. Temizlik ve tertibe azami dikkatin sarfedilmesi gerekir.

3 — Fabrika ile ilgili programlaşması olanak halinde olan hususların önceden saptanarak Genel Müdürlüğe bildirilmediği, tanzim edilecek program çerçevesi içersinde yapılması muhtemel olan alış-verişlerin önceden saptanarak ahımları için ihalelerin açılmadığı ve fabrikanın «patron Mehmet Döğmen» fabrikası ve ordaki memurların da bu patronun hizmetleri anlayışının silinmesine, iş ve kâr oranları Sandık lehine düşünülürken buna paralel olarak da hizmetin yürürlükteki kararlar, kanunlar çerçevesinde yürütülmesine itina gösterilmesi tavsiye olunur.

4 — Ödemelerde Ekim 1974'ten sonra ödemeye esas teşkil edecek Kasa föylerinde (ödeme fişlerinde) bağlı evrakların olmadığı ve Kasım Aralık aylarında da ödeme ile ilgili hiçbir evrakın bulunmadığı, karşılığında sadece faturaların olduğu söylenildiği, ama gösterilemediği görüldü.

İşletmenin yeni kurulmuş olması nedeniyle ilgililerin noksanlarını biran önce tamamlamaları, işletmecilikle ilgili sahalarda bilgi ve tecrübesi olanlardan yararlanmaları, bağlı evraklar arasında alınacak malın gerekçesini belirten müzekkere üzerine piyasadan temin edilecek teklif mektupları ile bu mektuplardan (Firmalardan) hangisinden mal alınacağını tercihini belirten gerekçenin komisyon kararında zikredilmesine, alınan

malın faturası ile birlikte ayniyat veya teslimünün de bağlanmasına ve işlerle ilgili yapılması gereken diğer işlerde var ise onların da bağlı evrak olarak eklenmesinin usul haline getirilmesi önemle tavsiye olunur.

5 — Fabrikanın yaptığı satıştan elde edilen para durumu hakkında Genel merkeze sık sık bilgi verilerek koordinatlı bir çalışmaya gidilmesi tavsiye edilir.

6 — Fabrika müdürünün muhtelif satışlardan bizzat kendi tarafından para tahsil ettiği öğrenilmiştir. Bundan böyle paranın doğrudan doğruya vezneye yatırılmasının veya vezne hizmetini gören bankaya yatırılmasının usul haline getirilmesi tavsiye olunur.

7 — Fabrika müdürü ile Genel Müdürlük arasında yapılan yazışmalardan tıfdrük ve defter basma bölümlerinde daha rantabl çalışılması için bazı tedbirlerden bahsedilmekte ancak bu tedbirlerin neler olduğu belirtilmemektedir. En iyi tedbirin problem sahibi fabrika müdürlüğünden gelmesi kadar normal bir şey olamaz. Bu nedenle problemler önerilirken problemlerin hal yollarının da gösterilmesinin usul haline getirilmesi tavsiye olunur.

8 — Genel Müdürlüğün zaman zaman istediği bilgilere vaktinde cevap verilmediği, merkezin müşkül durumda kaldığı bu nedenle sürtüşmelere gidildiği görülmüştür. Bunların telafisi için vaktinde cevap verilmesi evrakın postaya verildiğine dair posta zimmet defterinin bulundurulmasının, elden bir yetkiliye evrak veriliyor ise bununda zimmette belirtilmesi usul haline getirilmesi tavsiye olunur.

9 — Okul kooperatiflerine daha pahalı mal satmanın Sandığımızın üzerindeki adı ile çeliştiği bir gerçektir. Bundan böyle gerek kooperatiflere gerek tüccara mal verirken belli prensip ve fiyatların herkese aynı eşitlikte uygulanmasının usul haline getirilmesi tavsiye edilir.

10 — Fabrika arabasının günlük seferlerini yaparken işçileri getirip götürdükten sonra tekrar Fatih merkezine kadar gitmesi hem arabanın yıpranması hem de fazla akaryakıtın harcanması nedeniyle, tasarruf dışı bir davranış olarak görülmüştür. Üç ay gibi kısa bir süre içersinde kilometre göstergesi 14.000'e yaklaşmıştır. Böylece tatil günlerinde dahil günde 160 Km. kadar yol yapmıştır. Bu nedenle;

a) Fabrika müdürünün şahsı için arabanın ikinci kez gidişlerine son verilmesini,

b) Araba hizmete çıkarken ihdas edilecek «Hizmet Görev kâğıdında» hizmetin şekli ve hangi kilometreden hangi kilometreye kadar olduğunun belirtilmesi,

c) Bilhassa soförün davranış ve arabaya bakımının güven verici olduğu görüldüğünden (a ve b) maddelerindeki hususların yerine getirilmesi tavsiye olunur.

11 — Fabrikanın ambarındaki giren çıkan malların fiş usulüne göre tutulduğu bir hatanın olmadığı görüldü.

Halen Ambarda; 106 bobin halinde 47.485 Kg. ham kâğıdın ve muhtelif boylarda 5.356 düzüne (yirmi yapraklı 456, seksen yapraklı 1360, 100 yapraklı 2100, 60 yapraklı 126 ve 80 yapraklı karali 180, 100 yapraklı kareli 134 düzüne) defterin 250 paket parşümen kâğıt ile 48.000 adet defter kapağının olduğu görüldü.

12 — 1974 Yılı hesaplarının halen kapatılmamış olduğu görüldü. Üç aylık bir süreden beri hesapların halen kapatılmaması işletmecilik anlayışıyla çelişmektedir.

13 — Fabrika müdürlüğünün sözlü ve yazılı olarak ilettiği problemler aşağıdadır:

a) Fazrikanın Ticaret siciline veya Sanayi Odasına kaydının yaptırılması,

b) Gelir Vergisi Kanununa göre Beyanname verilmesi işleminin tamamlanması,

c) Türksan'dan alınan fabrika ile ilgili malların bir komisyon marfetiyle tesbit edilerek fabrika müdürlüğüne tesliminin temini,

d) Fabrikanın sigorta durumunun aydınlığa kavuşturarak gerekirse yeniden sigorta işleminin yaptırılması işleminin temini,

e) Kâğıt fiyatlarına zam yapılacağı düşüncesiyle kâğıt sto-ku yapılmasının lüzumlu olduğu.

f) Bayilik şartnâmesi yapılırken fabrikanın görüşünün dikkate alınması,

g) Tifdruk silindirlerinde (makinalarında) kullanılacak boyanın stok haline getirilmesi,

h) Bürokrasinin ortadan kaldırılması,

i) Fabrikanın idare ve yönetim bölümlerinde iki personel adedinin çoğaltılması,

j) Ödemelerde telefonla yetki istemeye son verilerek ödemelerin kendi inisiyatifleriyle yapılması,

Yukardaki a, b, c, d, e, f, g, maddelerindeki önerilerin olumlu olduğundan derhal Sandık Genel Müdürlüğünün faaliyete geçerek bu hususları yerine getirmesinin Sandığa fayda getireceği,

(h) Maddesinde belirtilen brokrasinin ortadan kaldırılmasına olanak olmadığından yukarıdaki bölümlerde de belirtilen tavsiyelere uyulması,

(i) maddesinde belirtilen personel artışının, «mevcut personelin bugünkü ortamda fabrika ihtiyaçlarına cevap verecek sayıda olması ve fabrikanın halen kâra geçememesi nedeniyle» yerinde görülmediği,

(j) maddesinde belirtilen ödemelerde fazla yetkinin istenmesi idarece tasarruf olup Denetleme Kurulunun dışında kaldığından konunun Genel Müdürlükle halledilmesi gerektiği görüş ve kanaatine varılmıştır.

14 — Şah Kollektif Şirketi ile nakli yapılan ve halen okul, kooperatif, çeşitli işler üzerinde bulunan defterlerden 2,920,139,84 lira bulunmaktadır. 211,870,35 liralık defter gönderdikleri yerlerce satılmıyacağı bildirildiğinden karşılığında bono alınmak suretiyle devredilmiştir. Bonolar tahsil edilmek üzere bankaya verilmiştir. İcra yoluyla tahsili cihetine gidilen 205,300,30 liradır.

VIII — MUHASEBE:

Sandık Muhasebesine ait kanuni defterlerle muavin hesap föyleri, dekontlar, fişler, sarf evrakı, banka ekstreleri üzerine, de, zamanın müsaadesi nispetinde ve sondaj yolu ile incelemeler ve karşılaştırmalar yapılmış, personelden kesilen vergi ve sigorta prielerinin ilgili kurumlara yarırlıp yatırılmadığı belgeler üzerinde araştırılmıştır.

Diğer taraftan; İstanbul'da bulunan ve Sandığa bağlı defter imal ve baskı işletmesi (İLK - SAM) muhasebe kayıtları, hesap planı ve muhasebe çalışmaları yerinde incelenmiştir.

A — SANDIK HESAPLARI:

1 — Yapılan sondajlar sonucunda, genellikle, defter kayıtlarının fişlere ve diğer belgelere uygun olduğu, Amerikan usulü kanuni defterin sayfa mizanlarının tuttuğu, muavin hesap föyleriyle esas defterdeki hesapların, bilânço ile Gelir-Gider cetveli kayıtlarının birbirlerine uygun bulunduğu, bankalardan gelen ekstrelerle Sandık kayıtlarının farklı sonuçlar verdiği, özellikle 11400 numaralı hesabın bulunduğu T. C. Ziraat Bankası eksterisindeki 31-12-1974 tarihli faizli bakiye ile aynı tarihe ait Sandık muavin föylerindeki bakiyenin farklı olduğu, ayrıca 40007 numaralı hesabın bulunduğu Öğretmenler Bankası Yenışehir Şubesi ekstesi ile Sandık hesapları arasında, 12,58 lira fark bulunduğu görülmüştür. Bu duruma göre aşağıdaki döküm cetvelinde görüleceği üzere 31-12-1974 tarihinde bankalarda bulunan Sandığa ait paraların faizli bakiyeleri toplamı 5.690.624,30 lira olduğu halde aynı tarihe ait bilânço rakamı 5.736.835,79 liradır. Böylece Sandık kayıtlarında 46.211,49 lira fazla görülmektedir.

Bilânçoda gösterilen bakiye	:	5.736.835,79 lira
Banka yazılarına ve ekstrelerindeki bakiye	:	— 5.690.624,30 lira olup
Defter ve bilânçoda fazla gösterilen miktar		46.211,49 liradır.

Bankanın adı	Hesap No.	Gelen yazının		31.12.1974 tarihli faizli bakiye	31.12.1974 tarihli faizsiz bakiye	24.3.1975 tarihi bakiye
		Tarihi	No.			
T. C. Z. Bankası Hamamözü	1904	25.3.1975	1856/238	314606,58	31402,68	153935,43
T. C. Z. Bankası Hamamözü	11400	25.3.1975	1857/239	4360112,55	4339496,01	2400409,22
T. C. Z. Bank. Yenışehir	25785	23.3.1975	10906	39830,01	38905,02	40640,01
Öğret. Ba. Cebeci	1612	25.3.1975	2749	17057,03	13264,74	17057,03
Öğret. Ba. Anafartalar	21099	25.3.1975	4330	395144,55	387731,05	236211,55
Öğret. Ba. Ulus	1470	25.3.1975	6552	326882,58	315766,65	103417,58
Öğret. Ba. Merkez	10043	25.3.1975	3548	105922,70	99677,88	23605,60
Öğret. Ba. Yenışehir	40007	28.3.1975	9786	119385,67	110310,59	124246,31
Öğret. Ba. Yenışehir	20048	25.3.1975	10216	2740,33	2670,22	2756,77
Öğret. Ba. İncesu	10014	25.3.1975	2861	8942,30	8724,20	8942,30
TOPLAM :				5690624,30	5626949,04	3166221,80

Yapılan araştırma ve karşılaştırmalar sonucunda bu farkın aşağıda açıklanan hususlardan ileri geldiği tespit edilmiştir :

Bankadaki hesaplara oranla bilânçoda fazla gösterilen	:	46.211,49 TL.
Ekstresi geç geldiğinden defterlere ödeme yazılmayan	:	30.668,44 TL.
Kalan :		15.533,05 TL.
31.12.1974 tarihinde dekontu gelmediğinden ödeme yazılmayan	:	15.196,13 TL.
Kalan :		346,92 TL.
Ekstredeki 515.— liranın dekontta 525.— lira gösterilmesinden	:	10,00 TL.
Kalan :		336,92 TL.
Fiş toplamanın yanlış yapılmasından deftere noksan yazılan	:	20,00 TL.
Kalan :		356,92 TL.

Ekstreden fişlere noksan yazılan	:	50 TL.
Kalan :		357,42 TL.
Ekstresi gelmediğinden defterlere noksan yazılan	:	630,00 TL.
Kalan :		987,42 TL.
Başka bir hesaba aktarılıp ekstresi gönderilmediğinden noksan yazılan	:	12,58 TL.
Kalan :		1000,00 TL.
Ekstrede 481056,10 lira dekonta 482056 lira geçtiğinden	:	1000,00 TL.
Kalan :		

2 — Kanuni defterlerde ve muavin hesap föylerinde sık sık düzeltmeler yapılmış, kurşun kalemle yazılan hesaplar ve toplamalar silinmemiş, bu nedenlerle kirli ve düzensiz bulunmuştur. 31.12.1974 tarihinden beri de defterler işlenmemiştir.

3 — Aktifte görülen 11.500.000,— liralık makine ve teslatla 118934,38 liralık demirbaşlar içinde yer alan 26790,50 liralık demir-

baş İLKSAN'a ait bulunmaktadır. İşletmenin maliyet ve hesaplarına (amortisman, tamir ve bakım gibi) bir masraf unsuru olarak tesir edecek bu sabit değerlerin sandık hesaplarında gösterilmesi doğru bulunmamıştır. Nitekim bu sabit değerlere ait amortisman yine sandık hesaplarında gösterilmiş böylece İLKSAN'ın maliyetleri ve kâr zarar hesapları dışında bırakılmıştır.

Yanlış maliyet hesaplamalarına, yanlış netice çıkarmalarına sebep olacak ve dolayısıyla satış fiyatlarının tespitinde, pazarlamalarda, rantabilite hesaplarında, bilançoların gerçek durumu aksettirmesinde gerçeğe uymayan ve yanlış bilgiler veren sonuçlar meydana gelecektir.

Gerçekten; işletmeye ait sabit değerler amortismanının işletme hesaplarında kayıtlara geçirildiği halde sonradan silinmesi ve Sandık hesaplarında gösterilmesi sonucu İLKSAN'ın ekli bilançosunda 31.298,80 liralık bir kâr gözükmeye sebep olmuştur. Gerçekte böyle bir kâr olmadığı gibi, işletmenin makine, demirbaş ve tesisleri için ayrılan 92.000 liralık amortisman normal olarak İLKSAN'ın hesaplarına geçmesi gerekeceğinden bu işletmenin 1974 yılı çalışmaları kârla değil 60.701,20 liralık zararla kapaması gerekirdi.

Diğer taraftan bu yanlış uygulama sonucunda Sandığa ait bilanço ile gelir-gider cetveli de gerçek durumu aksettirmemektedir. Zira; bilançoda görülen birikmiş amortisman 109.868,05 liranın 92.000 lirası işletmeye ait olduğuna göre Sandığın yönetim giderleri toplamı 1.599.471,07 lira değil 1.507.471,07 ve gelir fazlası da 9.493.511,84 lira değil 9.585.511,84 liradır.

Görüldüğü ki her iki bilançonun gerçek durumu aksettirmesi, açıklığı kaybolmuş ve işletme bilançosunda zarar gizli kalarak kâr şeklinde gözükmüştür.

Bu nedenlerle; işletmeye ait bütün sabit değerlerin İLKSAN muhasebesinde gösterilmesi ve bunun için Sandık hesaplarından çıkarılarak ilgili müesseseye aktarılması, amortismanların da aynı şekilde İLKSAN hesaplarında gösterilmesi zaruridir.

4 — İşletme ile olan Sandık hesap koordinasyonu iyi bir şekilde sağlanmalıdır ve işletmeye ait her işlem (İŞLETME) ana hesabına yazılmalıdır. Böylece bazı kayıt tereddütleri ve yanlışları da ortadan kaldırılmış olur. Nitekim; işletmeye ait makine, tesisat ve demirbaşlar Sandığın sabit değerler hesabına yazıldığı halde yine işletmeye ait 118.150 liralık minübüs-oto MUHTELİF BORÇLULAR işletme hesabına yazılmıştır.

5 — 1974 yılı içinde işletme ile ilgili harcamalar 1.886.238,20 lira olarak gösterilmektedir. Bu rakama makine ve tesislerin bedeli de eklenmesi gerektiği gibi yine 1974 yılı içinde işletme için alınan 26.790,50 liralık demirbaş gözönüne alınırsa bu yıl içinde işletme için yapılan harcamaların 1.913.028,70 lira olduğu anlaşılar. Bu sarfa karşılık defter ve albüm satışlarından 1.216.488,57 lira tahsil edilmiştir.

6 — Bilançoda, işletme dışında kalan, muhtelif borçluların toplamı 28.763,09 lira olup, muavin hesap föylerinden çıkarılan dökümü aşağıdadır:

Mutemet üzerindeki avans	:	2.499,69
Av. Ali Çakır üzerindeki avans bakiyesi	:	414,00
Personel avansı (31.12.1974 ten sonra tahsil edildiği bildirilmiştir.)	:	15.000,00
Depozitolar	:	102,50
Eski yıl eşya piyangosundan (Kocaeli)	:	4.000,00
1973 den devreden Ali Eyyüpoğlu'nun borcu	:	1.750,00
1973 den devreden Turgut Bıçakçı'nın borcu	:	777,98
1973 den devreden Musa Zeren'in borcu	:	34,30
N. Zeren - N. Tekçe'nin borcu	:	2.500,00
Sami Ertunç avans bakiyesi	:	492,25
Fuat Akdur avans bakiyesi	:	192,37
Mehmet Döğmen'in borcu	:	1.000,00

TOPLAM **28.763,09**

7 — Sandıkla ilgili görevlerin yapılması için verilen avansların üç aydan çok zaman geçtiği halde mahsuplar yapılmamıştır. Herne maksatla verilmiş olursa olsun avansların engeç üç ay içinde belgelere bağlanarak kapatılması hususuna önem vermelidir.

8 — Muhtelif alacaklıların dökümü aşağıda çıkarılmıştır:	
Türksan Kâğıt Kaplama San. A. Ş. alacağı	: 2.023.794,50
Maaş farklarından personelin alacağı	: 457,55
A. Yeğin'in varislerinin alacağı	: 2.500,00
A. Topaçlı'nın varislerinin alacağı	: 1.250,00

TOPLAM **2.028.001,75**

9 — Ekli gelir-gider cetvelindeki sair gelirlerin dökümü aşağıdadır:

Bakanlık yardımları	:	93.750,00
Tasarruf bonusu kupon bedeli	:	18,00
Matbaa ortaklık kârı	:	25.750,00
Banka ikramiyeleri	:	700,00
Geri alınan maaşlar	:	6.069,95

TOPLAM **126.287,95**

10 — 1974 yılı içinde (1.599.471,07 - 92.000,00) 1.507.471,07 lira yönetim giderleri ve 28.663.277,00 lira karşılıksız yardımlar olmak üzere toplam 30.170.748,07 liralık gider yapılmıştır. Buna karşılık 1974 yılında sağlanan gelirler toplamı 39.756.259,91 lira tutmaktadır. Gelirlerin giderlere olan dağılımı oranları aşağıya çıkarılmıştır:

39.756.259,91 liralık gelirin

% 3,8'i yönetim giderlerine,
% 10'u evlenme yardımlarına,
% 7,3'ü doğum yardımlarına,
% 49,3'ü emekli yardımlarına,
% 5'i ölüm yardımlarına,
% 0,4'ü nakdi yardımlara,
% 0,1'i tabii afet yardımlarına,
% 0,1'i sakatlanma yardımlarına ve
% 24'ü gelir fazlası olarak 1975 yılına aktarılmıştır.

11 — 2 Nisan 1975 günü yapılan incelemede, mutemet üzerindeki 2000 liralık avansın; 476 lirasının pul, 1506,05 lirasının sarf ovrakı ve 17,95 lirasının da para olarak mevcut olduğu görülmüştür.

B — İŞLETME HESAPLARI:

İLKSAN işletmesinin muhasebe ile ilgili defter, fiş ve sair kayıtları üzerinde, genel hatları ile, inceleme yapılabilmüş ve şu hususlar tespit edilmiştir.

1 — Daha önceki denetleme raporunda; hesap planı, muhasebe organizasyonu ve çalışmaları ile ilgili tavsiyelerimiz hakkında önemli bir çalışma yapılmadığı, TÜRSAN'ın eski ve bu işletme için gereksiz teferruatı olan ve maliyet muhasebesi yönünden modern uygulamalara imkân veremeyecek ve verimli sayılmayacak hesap planının uygulamasına çalışıldığı, işletmenin bünyesine ve özelliklerine uygun hesap planı yapılmadığı; ihtiyaç hissedildikçe TÜRSAN'ın hesap planından hesaplar seçildiği, bazılarının değiştirildiği, bu nedenle çıkarılan 4 aylık mizanlarda değişik hesapların yer aldığı görülmüştür.

2 — Bilanço ile kâr ve zarar cetveli çok geç düzenlenmiş, 31. 12. 1974 tarihinden sonra defterlere hiçbir kayıt yapılmamıştır.

3 — Envanter ve bilanço defteri usulüne uygun ve tam olarak işlenmemiş yalnız mevcutlara ait ve yine noksan olan bazı kayıtlar yapılmıştır.

4 — Yevmiye defterinde düzeltmeler muhasebe usullerine göre yapılmamış defterlerin intizamına ve temizliğine itina edilmemiş birtakım çizmeler ve karalamalar yapılmıştır.

5 — Sandık muhasebesi ile süratli ve verimli bir irtibat kurulamadığından işletme ile ilgili çeşitli muamelelerin kayıtlara intikalinde gecikmeler hatalar olmuş, maliyet kayıt ve hesaplamalarının muhasebe kayıtları ile bağlantısı sağlanmamıştır.

6 — Demirbaş, makine ve sair sabit tesislerle ilgili kayıtların, amortisman hesaplarının noksan ve iyi bir şekilde yapılmadığı görülmüştür.

7 — Bazı ödemelerin, satılmaların ve teşebbüslerin Sandık Genel Müdürlüğünce yapılması, hattâ bazı masrafların Sandık Genel Müdürlüğünün talimatıyla işletme hesaplarına aktratılması; bun-

larla ilgili kayıt ve işlemler hakkında işletme yetkilerinin bir açıklama yapmalarına, bilgi vermemelerine ve kayıtların nedeni hakkında habersiz kalmalarına sebep olmuştur.

8 — İşletmedeki sabit değerlerle ilgili açık, tastikle ve mevzuata uygun belgeler işletme muhasebesine gönderilmediğinden bunlarla ilgili muhasebe çalışmalarında güçlüklerle uğranıldığı, bazı anlaşmazlıkların hallinde gerekli bilgilere sahip bulunmadıkları anlaşılmıştır.

Bunlara ve benzeri konularla, özellikle; ambar kayıtları, maliyet tespitleri ve muhasebesi, hesap plânı ve diğer muhasebe çalışmaları hakkında işletme muhasebi ve ambar işlerini yürüten görevlilerle konuşmalar yapılmış basit örnekler verilerek gerekli tavsiyelerde bulunulmuştur.

Çok kısa bir süre içinde genel bir inceleme ile tesbit edilen bu durumlar karşısında, aşağıda belirtilen tavsiyelere, gerek Sandık Genel Müdürlüğünün ve muhasebe müdürlüğünün ve gerekse işletme yetkilerinin azami dikkat ve itina göstermeleri, gereken tedbirleri en kısa zamanda almaları zaruri ve faydalıdır.

Tavsiyeler :

a) Sandıkla ilgili Kanunda sandığın muayyen gelirleri hertürlü vergi ve resimden muaf tutulmuş ise de bunun; sandığa bağlı bir ticari işletmenin gelirlerine de teşmil edilmesi mümkün ve kanuni değildir. Bu nedenle işletmenin vergi mevzuatı karşısındaki durumunun çok kısa zamanda tespit edilerek gerekli işlemler yapılmalıdır. Bu konuda esanen geç kalınmış (bildirim sürelerinin aşılması gibi) bulunulduğundan daha büyük zararlar ve ihtilaflar çıkmadan vergiye tabi olan konuları bir sonuca bağlanmalıdır.

Yalnız; işletmenin saf gelirinden Sandığa mal edilecek kâr payı üzerinden stopaj yapılmamalıdır.

b) İşletme tam anlamıyla ticari bir kuruluş olduğu için diğer resmi ve özel sektör kuruluşlarıyla ilişkileri, taahhütleri, mukaveleleri, ihale işleri olacaktır. Bunlar için gerekli olan Ticaret Odası, Sanayi Odası ve Sicil kayıtlarının da zaman geçirilmeden yaptırılmasına önem vermelidir.

c) Şah Kollektif Şirketiyle yapılan bayilik mukavelesinde; feshedilen eski mukaveledeki teminatın (yani 100.000 lira değerli arsanın ikinci dereceden ipoteki) bu mukavele için de geçerli olduğu belirtilmiş ise de, bu yazılı ifadenin, hukuken de gayrimenkul ipotekinin tamam olabilmesi için tapuya yeniden şerh verilmesinin temin edilmesi ve bu tapu kaydının resmi bir yazı ile teyit ettirilmesi zaruridir.

d) Mevcutların devir ve teslimi işletme yetkililerine tam ve iyi bir şekilde yapılmadığından, ayrıca TÜRKSAN'ın devir ve teslim işlemleri de açık ve teferruatı gösteren belgelere bağlanmadığından, işletme muhasebesi çalışmalarında ve kayıtlarında tereddütlere, aksamalara sebep olmakta, ayrıca TÜRKSAN'la İLSAN arasında bazı anlaşmazlıkların doğmasına yol açmaktadır.

Nitekim; TÜRKSAN'ın bir listesinde 100.000 liralık avadanlık gösterilmekte fakat bunların neler olduğu belirtilmemektedir. Demirbaş, makina ve tesislerin muhasebe kayıtları da bu yüzden hem hatalı ve hem de açık bilgi vermekten uzak olmaktadır. Yapılan incelemede bu konuda yalnız 1971 yılında teknik eleman tarafından düzenlenen bir liste görülmüşse de bu listede bile yalnız adetler bulunmakta fakat değerler gösterilmemektedir, ki bu da ihtiyaca cevap verecek nitelikte değildir.

Diğer taraftan; tıfdrük tesislerinin devrine ait yazılı anlaşma (Tıfdrük silindirleri...) ifadesi yer almakta ise de TÜRKSAN 54 silindirden yalnız 10 tanesini teslim etmiş bulunmaktadır. İşletme yetkililerinin bütün teşebbüslerine rağmen diğer 44 silindir teslim edilmemiştir. Bu durum tıfdrük faaliyetlerini hem aksatmakta ve hem de maliyeti yükseltici masraflara sebep olmaktadır. Buna benzer bir ihtilâf da hidrolik kaldırma makinesi için de mevcuttur.

Bu hususlarda Sandık Genel Müdürlüğünün gerekli acil teşebbüslerde bulunarak anlaşmazlığın kısa zamanda giderilmesi sağlanmalıdır.

e) İşletme için alınan ve vergileriyle birlikte 118.150 liraya mal olan minibüs - otunun satış bedeli 110.150 lira olduğu halde

acente 100.000 liralık bir fatura vermiştir. Geriye kalan 10.150 lira için ilgili fatura vermekten kaçındığı için Sandık ve İşletme yetkililerince bir zabıt düzenlenmiştir. Bu zabıt, hadiseyi tesbit edici bir belge niteliğinde ise de kanunlarımıza göre fatura niteliğinde sayılması mümkün görülmemektedir.

Acentanın 10.150 liralık fatura vermemesinin ortaya çıkaracağı vergi suçuna ve kanunsuz işleme Sandığın da iştirak etmiş sayılmaması için 10.150 liralık bir faturanın otomobil satan acenteden resmen istenmesi, faturanın verilmemesinde ısrar halinde yetkili mercilere baş vurulması gerekmektedir.

f) İşletmenin hesap plânı; yapılan tavsiyeler ve edinilen tecrübeler de gözönüne alınarak, yeniden gözden geçirilmeli, müesseseye uygun, bilimsel ve modern uygulamaya imkân verecek bir hesap plânının kısa zamanda hazırlanması sağlanmalıdır.

g) İşletmeye ait bütün sabit kıymetler yalnız işletme hesaplarında gösterilmeli gerek bunlar ve gerekse amortismanları, hiçbir surette, Sandık hesaplarına geçirilmemelidir. Aksi takdirde, yukarıda da belirtildiği gibi, hem Sandığın ve hem de işletme faaliyetlerinin bilânçoya akseden sonuçları yanlış olacak, yanlış kanaatlar uyandıracak, yanlış maliyetler ve fiyatlar tesbitine sebep olacaktır. Gerçekten, raporumuzun (3) numaralı bendinde açıklandığı gibi hem Sandık bilânçosunun giderleri ve gelir fazlası ve hem de işletme bilânçosunun kâr rakamları gerçeğe uymamakta ve işletme 1974 yılında zarar ettiği halde bu uygulama yüzünden kârlı gibi gösterilmektedir.

h) İşletme tarafından senet mukabili yapılan satışlarda, alacağın tahsilini sağlamlaştırmak için, sürüm ve pazarlamaya engel olmayacak şekilde, kefil, rehin veya ipotek gibi ek teminatlar alınmasına önem vermelidir.

i) İşletme muhasebesiyle Sandık Genel Müdürlüğü muhasebesi arasında iyi ve süratli işleyen bir koordinasyon sağlanmalı, özellikle işletmenin üretim ve ticari çalışmalarını aksatacak, geciktirecek formalitelerden, yazışma gecikmelerinden kaçınılmalıdır.

Bu konularda şu hususlara önem verilmesi faydalı olacaktır:

1 — Sandık muhasebesinde (Muhtelif Borçlular) ana hesabının bir tali hesabı olarak çalıştırılan (İşletme) hesabı ana hesap olarak kullanılmalı, işletmede ise bunun karşılığı olarak (Genel Müdürlük Bağlantı Hesabı) gibi bir hesap kullanılmalıdır.

Bu arada Aysel Akan tarafından tutulan; defter, albüm v. s. nin dağıtım, tahsil ve takip kayıtları ile ilgili (Bayiler) defterlerinin de işletme ana hesabının bir tali hesabı şeklinde tutulması ve en kısa zamanda ana hesaba uygunluğunun sağlanması gereklidir.

2 — İşletmeye ait harcamalar, hiçbir şekilde, Sandık hesaplarında gösterilmemeli ve yine hiçbir surette Sandığa ait giderler işletmeye aktarılmamalıdır.

3 — İşletme için Sandıkça yapılan her türlü işlemlere ait belgeler, en kısa zamanda, bir dekonta eklenerek işletmeye gönderilmelidir. (Özellikle işletme için ham ve yardımcı madde sipariş ve alışları, işletme mamüllerinin satışları v.s. gibi).

4 — İşletme her üç ayda bir genel durum cetvelini veya aylık teferruatlı imzaları en geç 10-15 gün içinde Sandık Genel Müdürlüğü Muhasebesine göndermeli ve onlardan hesaplara uygun olduğu yazısını almalıdır.

Yirmi bir sayfa ve dört ekten ibaret olarak altı nüsha halinde düzenlenen "Denetleme Kurulu" raporumuzun, gereği için bir nüshası Genel Müdürlüğü (Merkez Yönetim Kuruluna) verilmiş, bir nüshası Millî Eğitim Bakanlığı Makamına sunulmuş ve diğer nüshaları da Denetleme Kurulu üyelerinde alkonulmuştur. Saygılarımızla, 2 Nisan 1975.

Muhlis ÜNDER
Denetleme Kurulu Başkanı
(Bahkesir Tems.)

Halis SEZGİN
Denetleme Kurulu Üyesi
(Erzincan Temsilcisi)

Münip POLAT
Denetleme Kurulu Üyesi
(Çanakkale Temsilcisi)

İrfan GÜRGAN
Bakanlık Hesap Temsilcisi

İLKOKUL ÖĞRETMENLERİ SAĞLIK VE SOSYAL YARDIM SANDIĞI'NIN

31.12.1974 Tarihli Bilançosu

A K T İ F

P A S İ F

HESAPLAR	TUTAR	HESAPLAR	TUTAR
SABİT KIYMETLER	13.571.101,90	MUHTELİF ALACAKLILAR	2.028.001,75
Makina ve Tesisat	11.500.000,—	BİRİKMİŞ AMORTİSMANLAR	109.868,05
Binalar	75.412,45	GELİR FAZLALIKLARI	23.106.098,28
Araziler	1.876.755,07	Geçmiş Yıllar	13.612.586,44
Demirbaşlar	118.934,38	1974 Yılı	9.493.511,84
MENKÛL KIYMETLER	300,—		
İKRAZDAN BORÇLULAR	272.863,19		
BANKALAR	5.736.835,79		
MUHTELİF BORÇLULAR	5.662.867,20		
İşletme	5.634.104,11		
Diğer Borçlular	28.763,09		
	25.243.968,08		25.243.968,08

Kayıtlara Uygundur.

Genel Müdür V.
Sami ERTUNÇMuhasebe Müdürü
Fuad AKDURM. Yön. K. Gn. Bşk.
Hasan CANTÜRKM. Yön. K. Gn. Bşk. V.
Hüseyin YILMAZBakanlık Temsilcisi
Bayraktar MAYM. Y. K. Gn. Sekreteri
Sami ERTUNÇÜye
Ali AKDAMAR

İLKOKUL ÖĞRETMENLERİ SAĞLIK VE SOSYAL YARDIM SANDIĞI'NIN 31.12.1974 TARİHLİ GELİR - GİDER CETVELİ

B GİDERLER		GELİRLER		A
I — YÖNETİM GİDERLERİ :		1.599.471,07	ÜYE AİDATI	39.546.123,22
Genel Kurul Giderleri	335.271,18		İkraz Faizleri	10.749,10
Denetleme Kurulu Giderleri	24.200,82		Banka Faizleri	63.679,39
Mer. Yönetim Kurulu Giderleri	42.749,98		Geçmiş Yıllar Piyango Ge.	9.420,25
Personel Ücretleri Giderleri	858.174,04		Sair Gelirler	126.287,95
Sos. S. Primi İşverin His.	71.440,25			39.756.259,91
Çocuk Zammı Giderleri	7.350,—			
Geçici Görev Yolluğu Gid.	17.683,—			
Kırtasiye - Baskı Giderleri	9.113,25			
Isıtma - Aydınlatma Giderleri	11.893,70			
Posta - Haberleşme Giderleri	34.668,35			
Sabit Kıy. Amortismanları	100.718,55			
Müteferrik Giderler	86.207,75			
II — KARŞILIKSIZ YARDIMLAR :		28.663.277,—		
Evlenme Yardımı	3.884.640,—			
Doğum Yardımı	2.890.010,—			
Emeklilik Yardımı	19.624.363,—			
Ölüm Yardımı	2.034.254,—			
Nakdi Yardımı	154.260,—			
T. Afet Yardımı	44.100,—			
Sakatlanma Yardımı	31.650,—			
		30.262.718,07		
		9.493.511,84		
		39.756.259,91		39.756.259,91

Kayıtlara Uygundur.

Genel Müdür V.
Sami ERTUNÇMuhasebe Müdürü
Fuad AKDURM. Yön. K. Gn. Bşk.
Hasan CANTÜRKM. Yön. K. Gn. Bşk. V.
Hüseyin YILMAZBakanlık Temsilcisi
Bayraktar MAYM. Y. K. Gn. Sekreteri
Sami ERTUNÇÜye
Ali AKDAMAR

İSTANBUL MİLLİ EĞİTİM MÜDÜRLÜĞÜNDEN

Aksaray Vakıflar İş Hanı 301 - 302 numaralı binada Fatma Saruhan'ın kuruculuğu altında bulunan Özel Fen ve Lisan Dershanesinin kapatılması Milli Eğitim Bakanlığının 22-4-1975 gün ve 420,5-4037 sayılı emirleriyle uygun görülmüştür.

ÖZEL ÖĞRETİM KURUMLARI GENEL MÜDÜRLÜĞÜNDEN

İstanbul Özel Musevi 2. Karma İlkokulunun Ana kısmına 1974 - 1975 öğretim yılı başında kayıt için öğrenci başvurmadığından okul kurucusu Cemile Hahip'in okulun Ana Kısmını kapatma dileğini bildirir 24-3-1975 tarih ve 420/375 sayılı yazısı üzerine, mezkûr okulun Ana Kısmının kapatılması Bakanlığımızca uygun görülmüştür.

625 sayılı Özel Öğretim Kurumları Kanununun 18. maddesi gereğince duyurulur:

Kurumun Adı: Özel Musevi 2. Karma İlkokulu
Kurumun Adresi: Karaköy Hacı Mimi Mahallesi Dibek Sokak No: 46 — İstanbul

Kapatılış Tarihi: 1974 - 1975 öğretim yılı başından itibaren

ÖZEL ÖĞRETİM KURUMLARI GENEL MÜDÜRLÜĞÜNDEN

İstanbul Özel Musevi 2. karma ilkokulunun, öğrenci azlığı dolayısıyla okul kurucusu Cemile Habib'in 1974 - 1975 ders yılı sonunda okulunu kapatma dileğini bildirir 25-3-1975 tarihli dilekçesi üzerine, mezkûr okulun kapatılması Bakanlığımızca uygun görülmüştür.

Kurumun Adı: Özel Musevi 2. Karma İlkokulu
Kurumun Adresi: Karaköy Hacı Mimi Mahallesi Dibek Sokak No: 46 — İstanbul

Kapatılış tarihi: 1974 - 1975 ders yılı sonundan itibaren

ÖZEL ÖĞRETİM KURUMLARI GENEL MÜDÜRLÜĞÜNDEN

Durumu aşağıda açıklanan Özel Öğretim Kurumuna Bakanlığımızca Kurum Açma izni verilmiştir.

625 sayılı Özel Öğretim Kurumları Kanununun 18. maddesi gereğince duyurulur.

Kurumun adı: Özel Yılmaz Ana Okulu
Kurumun adresi: Kahramanlar 1421 Sok. No: 41 — İzmir
Kurumun kurucusu: Münevver Dürüser
Kurum Açma izni verildiği yazının tarih ve sayısı: 17-4-1975/3938

ÖZEL ÖĞRETİM KURUMLARI GENEL MÜDÜRLÜĞÜNDEN

Durumu aşağıda açıklanan Özel Öğretim Kurumuna Bakanlığımızca Öğretime Başlama izni verilmiştir.

625 sayılı Özel Öğretim Kurumları Kanununun 18. maddesi gereğince duyurulur.

Kurumun adı: Özel Sevil Manken ve Zarafet Kursu
Kurumun adresi: Kavaklıdere Tunus Cad. No: 69/1 — Ankara
Kurumun kurucusu: H. Güner Düşünsel
Öğretime Başlama emri tarih ve sayısı: 27-3-1975 gün ve 3283 sayılı yazı

ÖZEL ÖĞRETİM KURUMLARI GENEL MÜDÜRLÜĞÜNDEN

Durumu aşağıda açıklanan Özel Öğretim Kurumuna Bakanlığımızca Kurum Açma izni verilmiştir.

625 sayılı Özel Öğretim Kurumları Kanununun 18. maddesi gereğince duyurulur.

Kurumun adı: Özel Sevim Ana Okulu
Kurumun adresi: Ragıpbey Mah. Devlet Yolu 25. Sok. No: 69 Akhisar — Manisa
Kurumun kurucusu: Zuhâl Serdaroğlu
Kurum Açma izni yazısının tarihi ve sayısı: 7-4-1975/3617

ÖZEL ÖĞRETİM KURUMLARI GENEL MÜDÜRLÜĞÜNDEN

Durumu aşağıda açıklanan Özel Öğretim Kurumuna Bakanlığımızca Öğretime Başlama izni verilmiştir.

625 sayılı Özel Öğretim Kurumları Kanununun 18. maddesi gereğince duyurulur.

Kurumun adı: Özel Beylerbeyi Bıçkı - Dikiş Yurdu
Kurumun adresi: Beylerbeyi Koruluk Sokak No: 12 — İstanbul
Kurumun kurucusu: Sabiha Çolak (Haskan)
Öğretime Başlama izninin verildiği tarih ve sayısı: 11-4-1975 gün ve 3761 sayılı emir

ÖZEL ÖĞRETİM KURUMLARI GENEL MÜDÜRLÜĞÜNDEN

İçel Merkezinde Sabahat Yalçiner'in kuruculuğunda faaliyette bulunan Özel Büyük Dersane kurucusunun isteği üzerine kapatılmıştır.

625 sayılı Özel Öğretim Kurumları Kanununun 18. maddesi gereğince duyurulur.

Kurumun Kapatılma emri tarih ve sayısı: 11-4-1975 gün ve 3748 sayılı yazı.

BU DERGİDEKİ KANUNLAR, KARARLAR VE TAMİMLERLE DİĞER YAZILAR TARAFIMIZDAN OKUNMUŞTUR

1	12	23	34	45
2	13	24	35	46
3	14	25	36	47
4	15	26	37	48
5	16	27	38	49
6	17	28	39	50
7	18	29	40	51
8	19	30	41	52
9	20	31	42	53
10	21	32	43	54
11	22	33	44	55